

Heyeti Temsiliyenin bir Avrupa devleti
resmî temsilcisi ile ilk temasları!

Sivas'ta Fransızlarla gizli bir görüşme oldu

Picot, iktisadi imtiyazlar karşılığı Güney
Anadoludan çekilebileceklerini bildirdi, Kuvayı
Milliye'nin Fransızlara taarruz etmemesi
için ricada bulundu

Georges Picot'un (ortada uzun boylu zat) Beyrut'ta Yüksek Komiser bulunduğu günlerde, siyasi komiserlik üyeleri ile birlikte çekilmiş bir resmi

SIVAS.—
Fransa'nın Suriye siyasi komiseri G. Picot ile Mustafa Kemal Paşa arasında şehrimizde gizli görüşmeler yapılmış ve Kilikya, Urfa, Maraş, Ayıntap'daki durum gözden geçirilmiştir.

Teşkilâtı Millîye'den özel izin alarak Halep'ten buraya, refakatinde iki Fransız subayı olduğu halde gelen Picot ile toplantılarda Mustafa Kemal Paşa, Kilikya, Urfa, Maraş ve Ayıntap'ın mütareke anlaşmasına ayları olarak işgal edilmiş olduğunu, buralarda Ermenilerin halka me zalim yaptıklarını, Fransızların da Osmanlı devlet memurlarına hakaretimiz şekilde muamelede bulduklarını bildirerek şiddetli protestolar yapmıştır.

Heyeti Temsiliye Başkanı, bu haksız işgallere bir son vermek için millet kat'i karar olduğunu ve bu maksad uğrunda da maddi ve mânevî bütün kuvvetini sarfetmeye azmeylemiş bulunduğunu da söylemiş; buna karşılık Fransız siyasi komiseri, işgal bölgesinden daha hareketin den evvel Ermeni kıtalarının işgal ettikleri yerlerden çekilmeleri için emirler verdiğini bildirerek Fransa'nın, Osmanlı Dev-

letin istiklâlini tanıdığından ve bunu temini arzu eylediklerinden de bahsetmiştir.

GİZLİ TEKLİF

Bundan sonra siyasi komiser tamamiyle şahsî bir görüş ve gayet gizli tutulması gereken bir tekliften bahsetmeye başlamış ve Adana'da Fransa'ya ekonomik menfaatler temin edilmesine karşılık Maraş, Ayıntap, Urfa havalisi ile beraber Kilikya'nın da Fransızlar tarafından tahliye edilmesinin muhtemel bulunduğunu söylemiştir.

Georges Picot, hattâ Fransa'nın, Sulh Konferansında başka devletlerin buraları işgal etmelerine mani olmak için çabasının da muhtemel olduğunu eklemiştir.

Buna karşılık Picot, Adana, Urfa, Maraş ve Ayıntap bölgesinde Fransızlar aleyhinde Teşkilâtı Millîye'nin silâhlı bir isyana teşebbüs etmemesini Mustafa Kemal Paşa'dan rica etmiştir. Fransız komiseri, Teşkilâtı Millîye'nin eskisi gibi faaliyetini devam ettirmesine itiraz olmadığını da eklemiştir.

Mustafa Kemal Paşa buna karşılık, Fransızlar ve Ermeniler tarafından sebebiyet verilmedikçe İslâm ahalinin silâhlı harekete geçmelerinin önleneceğini fakat karşı taraf sebebiyet verdiği takdirde bunun mesuliyetinin Fransa'ya ait olacağını da kaydetmiştir.

M. KEMAL'İN KARARI

Mustafa Kemal Paşa, Fransızlarla bu ilk gizli görüşmeler hakkında bilgi vermek üzere dün akşam 15 inci Kolordu Kumandanı Kazım Karabekir Paşa'ya bir girre telgraf göndermiş, konuşulanları etrafı ile anlatmıştır.

G. Picot'un, Adana'da ekonomik menfaatler temini ile ilgili gizli teklifi hususunda Mustafa Kemal Paşa: «— Bu konuşmaların son derece mahrem tutulması pek mühimdir» demektedir.

Heyeti Temsiliye Başkanı Picot ile konuşmaları sonunda edindiği kanaati de Karabekir Paşa'ya şöyle bildirmektedir:

«Picot'un seyahatinin maksadı sırf millî görüşlerimiz hakkında kat'i bilgi olarak Paris'e gitmek tir. Blinaenaleyh işgal bölgesinde eskiden daha büyük bir gayretle millî teşkilâtı genişletmeye çalışmam fakat yeni bir işarete kadar silâhlı bir harekete meydan verilmemelidir. İçişlerimiz, jandarma ve polise müdahale gibi mütareke anlaşmasına aykırı hareketlerin hem hükümet ve hem de ahali tarafından usulü dairesinde şiddetle protesto edilmek suretiyle bir intizar ve hazırlık vaziyetinde bulunmak siyasi gayelerimize bugün için en muvafık düşecektir.»

Öğrendiğimize göre, G. Picot'ya, millî emellerimiz ve isteklerimizle Sivas Kongresi beyanamesi içinde olduğu gibi bulunduğu da bildirilmiştir.

İstanbul'a hareket eden G. Picot ve Fransız subayları, oradan Paris'e gideceklerdir.

35 Millici dün Bekirağa'dan tahliye edildi

Bunlar Damat Ferit devrinde Mustafa Kemal ile ilişkileri olduğundan tevkif edilmişlerdi.

Damat Ferit Paşa kabinesi zamanında, "Milliyetçi Hareket" yaradıcısı olduklarından dolayı tevkif edilmiş olanlardan 35 kişi dün tahliye edilmiştir.

Damat'ın iktidarında, Mustafa Kemal ile birlik olduklarından dolayı tevkif edilmiş olanların bu rakamdan çok daha fazla olduğu öğrenilmiştir ve bunların da tahliye edilmeleri beklenmektedir.

Hükümetin 5 üyesi Harbiye bakanlığında toplantı yaptı

Dün sabah Ticaret Bakanı Hâdi, Nafta Bakanı Abuk Ahmet, Bahriye Bakanı Salih Paşa ile Şûrayı Devlet Başkanı Abdurrahman Şeref Harbiye Bakanlığında gittikleri ve orada geç vakitlere kadar kalarak Harbiye Bakanı Cemal Paşa ile mühim görüşmelerde bulunmuşlardır.

Fakat bu toplantıda Ali Rıza Paşa kabinesinin bu beş üyesinin nele görüştüğüleri anlaşılmanıştır.

Venizelos : Anadolu bize bırakılmıştır !

ATİNA.—
Yunan Başbakanı dün Paris'ten döndü ve büyük şenlikler arasında karşılandı. (Britanya Oteli) balkonuna çıkan ve oradan halka hitap etmek isteyen Venizelos, kalabalığın gürültüsünden konuşamamış ve bu sebeple hazırlanmış olduğu konuşması çoğaltılarak gazetelere gönderilmiştir. Dün akşam bütün gazeteler, özel nüshalar çıkararak bu konuşmayı yaymışlardır.

Venizelos bu konuşmasında Türkiye ile Bulgaristan'dan bahsederken, «Ezeli düşmanlarımızı» tabirini kullanmakta ve Trakya, Epir, Onikiada ve Anadolu'nun artık Yunanistan'ın addedilebileceğini müjdelemektedir:

Yunan Başbakanı bilhassa Anadolu'dan bahsederken demiştir ki:

Paristen dönen ve Atinada büyük şenliklerle karşılanan Yunan başbakanı bizden ezeli düşmanımız diye bahsetti

«— Bizi Anadolu'ya yollayanlar, Yunanistan'ın Anadolu'da yerleşip kalmak hususunda emellerini bile yollamışlardır. Anadolu'ya gidişimiz, Rusya seferine benzemez»

Yunan Başbakanı, Anadolu'da işgal altında bulunan toprakların kat'i olarak Yunanistan'a bırakılacağından emin bulunduğunu söylemiş ve bu Anadolu topraklarının 3 bin yıldır «Yunan toprakları» olduğunu iddia etmiştir.

ROMA.—
Şehrimizden geçerken (EPO

CA) gazetesinin muhabiri ile konuşan Yunan Başbakanı, Mustafa Kemal hareketine kat'iyen ehemmiyet vermediğini, bir orduya bile sahip olmayan bu hareketin ciddiye alınmayacağı söylemiş ve Türk devletinin kat'i olarak Avrupa'dan atılması gerektiğini ileri sürmüştür.

Venizelos, İstanbul işine muvakkat bir hal çaresi bulunduğu takdirde, bunun bütün Balkanlarda huzursuzluğa devam ettireceğini de iddia etmiştir

Mustafa Kemal'den milletvekillerine

Anzavur halkı nasıl kandırıyordu

Kuvayı Milliye düşmanının ele geçirilen bir mektubunda. «Malları size helâldir» deniliyor.

BALIKESİR —

Vatanın Yunan'dan kurtulması için allaha sığınan millî kuvvetleri, İstanbul'dan aldığı talimat ve para ile, sularından vurmaya teşebbüs eden fakat alınan muvazir tedbirlerle çetesi dar madagirik edilen Anzavur'un bir mektubu ele geçirilmiştir.

Kendisine taraftar toplamak için ne gibi melunca tahrikler yaptığını açık bir şekilde ortaya koyan bu mektup, Anzavur'un kendi kendini «Muhammedî Fıkra: Kumandanı» ilan etmiş olduğunu da ortaya koymuştur.

Kendisi ümmî olduğundan, bir başkasına yazdırılmış olduğu muhakkak olan bu mektubunda özet olarak şöyle demektedir:

«Bugün kıyam eden Müslümanlar Muhammedî fıkra-ndan başka fıkraların umu muna lânet ederek sevgili Padişahımızın hilafeti başına toplanarak İttihatçı ve farmason melunların on seneden beri bu muazzam hükümeti İslamiye'yi çetecilik ve haydutlukla ne hallerle getirdiklerini en adil akıl sahibi anlar. Ve bunlara lânet eder. Cümlelerini eşiya diyerek ne şiddetli hallerle koydular. Haklarında istimal ettikleri kuvveti unutmaz. Şühedâ eyvâtları, kadınları ot, toprak yedikleri vakit, açlıkla şehit ettikleri vakit onların hanesinde hükümet memurları ve şube hâimleri helvâlar, kuzu ziyafetleri ve ahali üç yüz kuruşa bir arşın basma aldıkları vakit kendilerinin evin de Musevî, Nesim vesairenin rüşveti olarak aldıkları kumanslar denklemleri haneleri için idi öğütüm.»

«MALLARI
SİZE HELALDIR»

«Kara Hasan namında bir mektubunda Ahmet Anzavur;

«Bu katil, hain gurubundan hükümet vesair mahalde bulduklarına aman verme, malları size helâldir. Muftuya müracaat et doğru fetvasını al. Bunlardan daha epey Müslümanlar için bir fert yar olmamıştır» demektedir ve şöyle devam eylemektedir:

«Rica ederim, Müslümanların kibleğhi olan Kabe-i muazzamadan ve huzuru hazretlerinden, mukaddesatı dîniyemizden bizi mahrum eden Çanakkale Boğazında milletin İslâm evlâtlarını denize döken ve Kafkas dağlarında helâk eden ve bugün İstanbul'da yüzbin İslâm kadınlarını ve kızlarını vesika verip fahişe eden bu Con'lar farmason değildir de kimdir?»

Trabzon, Samsun, İnebolu, Eskişehir Bursa, Bandırma ve Edirne'de özel toplantılar yapılarak yeni Meclisin basılması ihtimaline karşı gerekli tedbirlerin görüşülmesi istendi

SIVAS, —

Heyeti Temsilîye üyeleri ile Kolordu Kumandanları arasında yapılan ve iki hafta devam ettikten sonra cumartesi günü sona eren toplantılardan sonra, seçilen bütün milletvekillerine gönderilen bildiri ve verilen talimat aşağıdadır:

1. — İstanbul'un, İttihat Devletlerinin ve Silhasa İngiliz Kara kuvvetlerinin elinde ve deniz kuvvetlerinin kuşatılmış olduğunu, güvenlik kuvvetlerinin de yabancıların elinde ve onlara kârına olarak bulunduğunu biliyorsunuz. Bundan başka, Rumların kendi aralarından İstanbul mebusu adıyla kırk kişi seçtikleri ve Atina'dan gelmiş Yunanlı başkan ve komutanların idaresi altında gizli polis ve ihtilâl teşkâtı kurarak sırası gelince devletinize karşı başkaldıracakları amaçlıdır.

Hükümetin İstanbul'da, ne yazık ki, bağımsız olmadığını açıkça söylemek zorunludur. Bu nedenle, Millî Meclis'in toplantı yeri üzerinde tartışılmak gibi bir mesele ortaya çıkması düşünülmüyor. Millî Meclis İstanbul'da toplanırsa, mebusların yapacakları vatan vazifesi gözönüne getirilince, tehlikelere karşılaşmalarından doğrusu korkulur.

Gerçekten, İttihat Devletlerinin mutareke dağıtması hükümetini bozarak ve sulhun yapılmasını bekleneksiz vatanımızın muhîm yerlerine girerek ve Hristiyan azınlıkların haklarını çiğnemelerine yol açarak göl hak-sız işlerini tenkid ve red ile uke dutunugumuzu ve bağımsızlığımızın korunmasını kendükle isteyip savunacak olan Millî Meclis'e dağıtılması ve üyelerinin tutuklanması ya da sürgün edilmesi umulmaz bir iş değildir. Karşıya toplanan İslâm Şurayı Mühlisine İngilizlerin yapıları gibi, seçime katılmamış olan Hristiyan azınlıkları ve onların yanında gelen İngiliz Müslümanlar ve Nigenoan Cemiyetlerinin, bu konuda düşmanların isteklerini yerine getirmek üzere her türlü tenanga girişebilecekleri de düşünülüyor. Bundan dolayı, Millî Meclis İstanbul'da toplanmasında, Meclisten beklenen ciddi ve tarım vazifesinin yapılmasına engel olacağını ve Millî Meclis devlet ve milletin istiklâl tim salı olduğundan, onun dağıtılması ile bağımsızlığımızın da zede-leneceğini açıklamaya gereklik yoktur.

AMASYA ANLAŞMASI

«Hükümet adına Amasya'da Heyeti Temsilîye ile görüşmelerde bulunan Bahriye Başkanı Salih Paşa da bu gerçekleri göz önünde tutarak Millî Meclisin İstanbul'un dışında emin bir yerde toplanması gerektiği kanısına vcdanı ve akli ile varmış ve bu işi uygun gördüğünü, ilgili belgeyi imzalayarak belirtmiştir.

«Millî Meclisin, düşman tesirinden uzak ve tam emniyeti olan bir yerde toplanması halinde, İstanbul'da toplanmasına göre akla gelen bütün sakıncalar ortadan kalkacağı gibi, Halifelik ve Padişahlık makamının tehlikede bulunduğu dünyaya kamu-oyuna ve özellikle İslâm dünya-

sına duyurulmuş olacak ve millî mevcudiyetimiz ve istiklâlimiz aleyhinde verilecek olan bir karar karşısında millî ve vatanî vazifesini yapabilecek bir durumda bulunacaktır. İttihat devletlerine karşı da Meclis'in milletin kaderi üzerinde tam egemen bulunduğunu daha açık olarak belirtilecektir.

SAKINCALAR

«Meclisin İstanbul dışında toplanmasında akla gelebilecek sakıncalar şunlardır:

Kötü niyetliler, «İstanbul'dan vazgeçildi» diye zararlı bir propagandaya yol bulacaklardır. Hükümetin, İstanbul'da olduğu gibi, Meclisle ilişki ve bağlantısı kolay olmayacaktır. Meclisin açılış töreni de, Padişah Hazretlerinin yolculuk sıkıntısı çekmemesi için, ancak vekil edecekleri bir kişi aracılığı ile yapılabilecektir. İşte bu sakıncalara dayanan şimdiki hükümet, Millî Meclisin dışarıda toplanmasına muvafakat etmemiştir. Bu direniş yüzünden söz konusu sakıncalara aşağıdakiler de eklenmiş bulunmaktadır:

Meclisin kanuna uygun olarak toplanması, Senatodan da toplanma zamanında orada bulunmasına bağlıdır. Oysa, hükümetin dışarıda uygun görülecek bir yer de toplantı yapılmasını kabul etmeyişi yüzünden, Senato üyeleri ve hükümet üyeleri dışarıdaki toplantıya gelmeyecekler ve Padişah Hazretlerine usulü daire-sinde Meclis'i kuzad ettirmeyecektir.

ZORUNLU ÇAĞI

«Buna göre, Millî Meclis'in dışarıda toplanmasına kanunen uyar bir yol bulunmayıp, budur sakıncalar bulunsa da yine İstanbul'da toplanması zorunlu oluyor. Sayın mebuslar İstanbul'a gitmekten çekinip dışarıda kendiklerinden toplanırlar sa yapacak bu toplantı, elbette Meclisin bilinen yasasına niteliği açısından olamaz. Belki, milletin mevcudiyetini, isteklerini, bağımsızlığını temsil edebilecek ve alinyasını üzerine verilen hükümeti eleştirip millete dayanarak kabul etmeyecek millî bir toplantı şeklinde olabilir. Böyle olunca, Millet Meclisi de elbette İstanbul'da toplanmak zorunda kalar. Bu yolda bir davranışın, hükümetin karşı çıkmasına ve zorlama tedbirleri almasına ve sonunda mil letin İstanbul hükümeti arasında ilişkilerin kesilmesine yol açacağı da düşünülebilir. Mebusların bir kısmının İstanbul'a gitmesi ise, bu yoldaki sakıncaları arttırabilir.

MEBUSLARIN
GÖRÜŞLERİ

«Anadolu ve Rumeli Müdafai Hukuk Cemiyeti yukarıda bildirilen bütün konuları gözden geçirip tartıştıktan sonra, Millî Meclis'in İstanbul'da toplanması zorunluğuna karşı, durumu bütün mebuslara bildirerek her birinin düşünce ve görüşlerini almayı ödev saymıştır. Bundan başka, İstanbul'da Millî Meclis'e katılmadan önce sayın mebusların, toplanma kolaylığı görüşü ne alınarak, bazı yerlerde toplantı aşağıdaki konuları görüşüp alınacak sonuçları, birleştirilmek üzere, Heyeti Temsilîye'ye bildirmeleri lüzumlu görülmüştür.

İngilizlerin, terhis yüzünden elden bırakılmak zorunluğunu duydukları Anadolu demiryollarında bir tren..

Barış Konseyinde İngiliz başdelegesi Crowe'un itirazları

«ANADOLU DEMİRYOLLARINDAN İNGİLİZ PERSONELİ ÇEKİLİRSE MUSTAFA KEMAL'İN BİZE KARŞI KOYMA GÜCÜ ARTACAKTIR»

LONDRA, —

Paris'te Barış Konferansının da İngiliz delegasyonunun başkanı bulunan Eyre Crowe'dan, Dışişleri Bakanı Lord Curzon'a ulagan bir gizli raporda, Anadolu demiryollarından İngiliz personelinin geri alınması nususundaki Harbiye Bakanlığının kararına şiddetle karşı gelmektedir.

Eyre Crowe, Anadolu demiryollarından İngiliz askerleri ile personelinin geri alınması halinde, Barış Konferansının şartlarının Türkiye'ye kabul ettirilmesinin mümkün olacağını de söylemekte ve bu geri çekilmenin: «Mustafa Kemal'in başında bulunduğu hareketin, nihai barış şartlarına karşı kayma gücünü» arttıracağını da eklemektedir.

Barış Konferansındaki İngiliz baştemsilcisi, Anadolu'yu işgal altında tutmakta olan Yunan kuvvetlerinin menfaatleri yönünden de meseleyi ele almakta ve şu itirazları yapmaktadır:

— Afyon'a kadar İngilizlerin kontrolü altında bulunan Anadolu demiryolları Mustafa Kemal'e terkedildiği

takdirde, milliyetçi hareket bundan faydalanarak, Türk çetelerini ve «bağıbozuk toplulukları» silâh ve insanca takviye edebilecektir. Yapacağı vaatler neler olursa olsun Mustafa Kemal'in bir fırsattan istifade etmeyeceğini düşünmek imkânsızdır. Böyle bir sonuç ise, general Milne tarafından alınan tedbirlerle ve sınırlanmış bölgelerle nisbeten tavsamış olan bu bölgedeki çarpışmaları arttıracaktır

— Böyle bir sonuç hakkı olarak Yunan müttefiklerimizin de itirazlarına yol açacaktır.

Katı bir şekilde Yunan davasını desteklemekte olan Eyre Crowe, Mustafa Kemal hareketini tarif ederken bunun «Emperyalist» bir hareket olduğunu da iddia etmek ve bu «Emperyalizm» iddiasını doğrulamak isterken de, millî hareketin amacının Türkiye'yi bütün yabancı kontrollerinden kurtarmak ve bundan başka «Rum, Ermeni, Kürd gibi başka unsurlarla» meskün bölgeleri de idaresi altında bulundurmak olduğunu belirtmektedir.

YENİ YUNAN ENTRİKALARI

★Emlak ve arazi satın almak ve Yunan muhacirini Anadolu'ya yerleştirmek için şirket kurdular

AKŞAM gazetesinin verdiği bir haberde, Türkiye'de, emlak ve arazi satın almak ve buralara Yunanlı nüfusunu yerleştirmek üzere bir şirket teşekkül ettiği ve hattâ İzmir'de ekseriyetli temin için Yunanistan'ın asıl arazisinden muhacir nakletmeye başladığı bildirilmektedir.

Diğer bir babere göre, Atina Bankası, Ayvalık, İskeçe ve Dede-agaç'ta şubeler açmaya karar vermiştir. Atina Bankasının esasen İstanbul'da ve İzmir'de şubeleri bulunmaktadır.

CANNELOPULOS
ATINA'YA GİTTİ

İstanbul'da Yunan siyasî komiseri

bulunan Cannelopulos'un talimat almak üzere vapurla Pire'ye hareket ettiği öğrenilmiştir

Cannelopulos'un, Atina'ya dönen Yunan Başbakanı Venizelos'dan bu talimatı aldıktan hemen sonra şehrimize dönmesi beklenmektedir.

BEYAZID
MEYDANINDA...

Onbeş günden beri on, onbeş amele Beyazıt Meydanının üç verini kazmaktadır. Acaba Belediyeye işlerin azalmasından faydalanarak eski eserler aramaya mı koyuldu?

(AKŞAM)